

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič a 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravištvu: Knašova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knašova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 84.

Poština plačana v gotovini.

Skrainosti

Po vojni in v prvih letih življenja v novi državi so slovenski javni delavci mnogo ugnali o tem, ali naj organizirajo stranko na stanovski podlagi in ali naj zavržejo stari princip vsenarodne, sedaj torej vsedržavne vsenarodne?

V smislu odgovora na to vprašanje so se ustanovile po vrsti najrazličnejše stranke. Med temi velja omeniti narodnosocialistično, samostalno kmetijsko. Pri neki priliki so celo nekateri trgovci snovali samostojno stanovsko stranko, slovensko gospodarsko stranko, stvar pa ni prišla preko začetnih razgovorov.

Jasno je, da se s stanovskimi strankami ne da vladati in upravljati države, da pa se stanovska gesla kaj rada prilagajajo propagandi, torej partijskemu razmahu.

Mislimo, da ne delamo nobenemu krivice, ako trdimo, da so se gori imenovane stanovske organizacije ustanovile predvsem iz nenačelnih razlogov, iz razlogov uspešne strankarske propagande. Povojni čas je nekogaj povsem egoistične interese. Vse je odklanjalo nadstrankarsko solidarnost. Razven tega so se pojavljali inozemski vplivi. Ruska revolucija je pospešila razredno delavsko organizacijo. Stambulijski pa je oznanil zeleno internacionalo na Balkanu. Valovi take propagande so pljuskali tudi do nas in pospeševali agitacijo za delavske in kmetijske stanovske organizacije.

Lahko je sestavljati programe in pisi, da je narodni socializem podlaga državnemu in gospodarskemu življenju ali pa da je jugoslovenska država pretežno agrarna in da jo je treba organizirati na kmetijski podlagi. Vprašanje pa je, če so s takimi programi zaleteli vse strane narodovega življenja in ali je sploh mogoče organizirati narod in državo na ekskluzivni stanovski podlagi?

Na to vprašanje niso odgovorili svoječasni organizatorji slovenskih stanov, to je prvo!

Drugo vprašanje pa obstoja v tem, ali nudi stanovska stranka dovoli garancije za boj proti SLS, proti slovenskemu klerikalizmu, ki je vendar nazadnjaški princip med nami, ki nastopa razven tega tudi z veliko močjo! Kaj pomaga cepiti napredne sile s stanovskimi gesli, če na obstoja pri tem neresnejša nevarnost, da stanovsko ločene naprednjake en ali drugi dan pohrusta SLS!

Naravnost smešno je misliti, da je mogoče iz Slovenije organizirati splošno-državni narodnosocialistični pokret ali pa celo samostojno kmetijsko, ki imamo vendar v politiki opravičeni realni možnosti in obstojajo tako na Hrvaškem, kakor v Srbiji velike stranke z zgodovinskimi tradicijami!

Spriču teh velikih formacij so stanovska cepčenja v Sloveniji malenkostni disidentski pojavi brez izgleda na uspeh in politično vlogo!

Kam pelje stanovsko organizirana država, nam posvedočuje Rusija. Polom na vsi črti! Vsak dan nam od tam javljajo nove koncesije, ki jih mora delati sovjetska Rusija tako principu svobodnega gospodarstva kakor principu splošne splošne solidarnosti.

Samostojnokmetijsko stanovski princip pa moramo še posebej odklanjati, ker se zavzema proti industriji, proti industrijskemu razvoju države, ki edino jamči za razvoj in napredek celokupne države ter jača njeno obrambno stališče do sosedov in samostalnost.

Če so stanovski pokreti v Sloveniji disidentski in anarhični pokreti z ozirom na sile, ki vladajo širom države, so še mnogo bolj disidentski in anarhični z ozirom na razmere in prilike v sami Sloveniji!

Ti stanovski pokreti so ogromno škodili Sloveniji kot taki. Posledica teh stanovskih pokretov je bila ta, da se je neprimerno pojačala SLS in da vsled tega predstavnostva. Le osebni sposobnosti in čujenosti energičnih voditeljev SDS se imamo zahvaljevati, da Slovenija nismo prišli pod stopala nazadnjaškega klerikalizma, ki bi bil v prvi vrsti pokončal neobogljene in idejno i strankarsko najbolj šibke stanovske formacije.

Na mestu je, da se te strankarske formacije kratkoma opuste! Kam pridemo, ako vsak strokovnjak poljedelske, trgovske ali socialne stroke formira svojo stranko in ako zaenkrat vse druge vidike slovenske nacionalne države?

Veliko pametneje je, da se vse, kar je sposobno in strokovno napredno in delavno strne okoli ene stranke in ako se v Sloveniji proti klerikalizmu postavi močna fronta, ki bi mogla i domače za-

Politične kombinacije

Samo koalicija NRS in SDS z radičevci. - Razrešitev situacije v avgustu. — Radić bo pomiloščen. — Velevažna vloga ministra dr. Žerjava.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) V dobro informiranih političnih krogih zatrjujejo, da je popolnoma propadla kombinacija koalicije narodne radikalne stranke s hrvatsko seljačko stranko in da obstoji samo še en načrt, to je koalicija obeh strank, združenih v Narodnem bloku z radičevci. Tudi ta načrt še ni tako dozorel, da bi bilo računati z njegovim uresničenjem že v najbližnji bodočnosti. Kakor vse kaže, preteče še nekaj mesecev, predno se bodo razmere tako ustalile, da bo mogoče resno računati z vstopom Radićeve stranke v vladu. Vsekakor ni misliti na to eventualnost pred mesecem avgustom. Do tega časa bo vlada delovala sistematično na to, da se odstranijo vse zapreke, ki bi zavirale sporazum s Hrvati. V radikalnih krogih se splošno nadejajo, da bodo do tega časa odstranjene vse težkoče in nesoglasja, ki se pojavljajo v vprašanih osebne in stvarne narave. Pogajanja med radičevci in radikalni se bodo nadaljevala, vodila pa se bodo tako, kakor da bi jih vodil ves vladin blok. Kar se tiče afera Stjepana Radića samega, stoji vlada na stališču, da je to vprašanje presojati

samo s pravnega stališča in ne s političnega. Razprava proti Stjepanu Radiću se bo vsekakor vršila. Ako bo Radić oproščen, bo s tem stvar rešena tudi za vlado. Ako pa bi bil Radić obsojen, ima vlada namen predlagati kroni njegovo pomiloščenje. Kar se tiče drugih radičevskih voditeljev, ki so internirani, se splošno zatrjuje, da bodo vsi že v kratkem izpušteni iz internacije. Širi se vest, da so radičevci pripravljene vstopiti v vladu samo na podlagi sporazuma izključno z eno stranko Narodnega bloka, to je z radikalno stranko. Z Narodnim blokom kot takšnim se baje nečejo pogajati. Samo, ako bi Narodni blok prenehal eksistirati na ta način, da bi se samostojni demokrati spojili v eno stranko z radikali, so pripravljeni nadaljevati razgovore za definitivni sporazum in za vstop v vladu. Za pogajanja med radičevci in radikali se zlasti živahno zanima minister za šume in rudnike dr. Gregor Žerjav. Zanimivo je, da mu Davidovičeva „Pravda“ pripisuje v tem pogledu veliko vlogo. Pravi, da je dr. Žerjav poverjena važna funkcija, da v vseh teh pogajanjih informira vladarja samega.

Preiskava proti komunističnim teroristom

Elementi, ki so nameravali atentate, so prihajali preko Maribora in Zaječarja. — Število aretiranih. — Avstrija zadovolji zahteve naše vlade. — Notranji minister se vrača v Beograd.

— Beograd, 18. maja. Odkritja policije o načrtu mnogostevilnih atentatov na vodilne državne jugoslovanske se vedno zana. Maja javnost, osebno to se je večer raznesla vest o potovanju notranjega ministra Bože Maksimovića v smeri proti Dunaju, o čemer javljamo na drugem mestu. Kolikor je do danes znano, je policija aretirala samo enega izmed atentatorjev in 6 sumljivih oseb. G. Mihajlo Lazarević, ki vodi najstrožjo preiskavo o tej zadevi, je podal so. trdnosti „Vremena“ daljše poročilo, ki ugotavlja:

Te dni o pripravljenih atentatih in o akcijah atentatorjev razširjene vesti so precej pretirane. Bilo je več obvestil, da so na posamezne uglednejše osebnosti pripravljali atentati ter je policija na podlagi teh obvestil pričela s poizvedbami. Toda ni bilo ničesar konkretnega. Razen onega Bolgara, ki je bil prijet pred stanovanjem Atanasova, noben drug atentator ni bil prijet. Preiskava proti temu Bolgaru še vedno teče. Preiskava je podala nekatere rezultate, ki se ne morejo zaradi pojmljivih razlogov objaviti javnosti.

Takoj po dogodkih na Bolgarskem so bile ukrepane varnostne odredbe, ker smo bili onrezn in ne smemo dovoliti iznenađen. Zato je vsa beogradska policija zadnji čas bolj agilna, ker vrši revizijo vseh tujcev in sumljivih oseb. Na železniški postaji so bile vse osebe, ki so bile količjak sumljive in se niso mogle legitimirati, prijet in izročene politični policiji.

Hišne preiskave, ki so bile izvršene pri nekaterih komunističnih prvaki, so prinesle rezultate v onem oziru, zaradi česar so bile izvedene. Našli so razne zabranjene komunistične liste, brošure in spise. Izvršena je bila hišna preiskava tudi pri ured-

niku „Republike“ Milanu Bogdanoviću. — Kakor doznavajo, ste bili v Beogradu dirigirani dve skupini Bolgarov po 6 oseb. Prva skupina je krenila pred 15 dne. — Dunaja preko Maribora in Zagreba v Beograd. Toda v Zagrebu jo je policija zasledila in prišla dvojico, ostali so pobegnili in najbrž srečno prišli čez mejo. Druga skupina je bila dirigirana preko Zaječarja in Niša. Aretirani Hristov in njegov drug, ki je po. begnil agentu, sta pripadala tej skupini. — Kje se skrivajo ostali člani, ni znano.

Po poročilih, ki jih je naša vlada pre. jela iz inozemstva, je bil načrt za izvedbo atentatov v naši državi z revolverjem in dinamitom, izdelan na istem mestu, kakor oni za Sofijo. Voditelji te teroristične centrala, ki jo je ustanovila III. komunistična internacionala, so še ganes na Dunaju in od tam dirigirajo ljudi in razdeljuje orož. je in denar.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) O potovanju ministra notranjih del se še vedno širijo najrazličnejše vesti. Službeno zavračajo vse te vesti in zatrjujejo, da je minister potoval nasproti svoji bolni soprogi, ki se vrača z Dunaja. To je točno, ker se minister danes še vrača v Beograd. Zanimivo je, da je v Maribor prispel z Dunaja tudi Mihajlo Banković, načelnik pol. oddelka pri našem dunajskem poslanstvu in spremlja ministra v Beograd.

Avstrijski poslanik Hoffinger je danes obvestil zunanje ministrstvo, odnosno našo vlado o vseh varnostnih in političnih ukrepih, ki jih je avstrijska vlada odredila proti komunistom na temelju zahtev naše vlade.

— Zagreb, 18. majnika. (Izv.) Notranji minister Bože Maksimović, ki spremlja svojo bolno soprogo, je danes jutraj prispel iz Maribora. Opoldne je nadaljeval vožnjo proti Beogradu.

Delovni program narodne skupščine

Predložitev zakonov. — Živahne konference v ministrskem predsedstvu. — Poročilo anketnega odbora. — Pavle Radić intervirira.

— Beograd, 18. maja. (Izv. Ob 12.) Do. čim vlada v narodni skupščini popolno mrtvilo in je danes dopoldne tam deloval je odbor za proučevanje zakona o poljedelskih kreditih, je vladalo v ministrskem predsedstvu živahno vrenje in posvetovanja. Minister za socialno politiko Marko Gjuričić je ozdravel in je prevzel danes vodstvo svojega resorta, kar je tudi dopolne javil ministrskemu predsedniku.

Ministrski predsednik Nikola Pašić in skupščinski predsednik Marko Trifković sta se danes več časa posvetovala o nadaljnjem delovnem programu narodne skup.

deve i državne probleme reševati s primernim zastopništvom ter s številčno moralno avtoriteto.

Naj se voditelji spametujejo in naj likvidirajo nezmožne in neprimerne stanovske organizacije! Državni in nacionalni problemi so vrašnje solidarnosti

ščne Marko Trifković je po konferenci iz. javil vašemu dopisniku:

Kakor hitro se dne 25. t. m. sestane narodna skupščina, skliče konferenco klubskih načelnikov, da izvolijo poseben parlamentarni odbor za interparlamentarno konferenco v Varšavi, ki se vrši v drugi polovici meseca septembra. Na tej konferenci pridejo na dnevni red vprašanja: narodnih manjšin, gospodarsko - finančna in konifikacija mednarodnega prava. Delovni program bodoče skupščine ima obsegati predvsem: 1.) po skrajšanem postopanju zakona: a) o tisku, b) o sodnikih, c) o dr.

vseh stanov. Razven tega pa nam domači interes ter nevarnost klerikalizma kakor tudi problem bodočih vladnih koalicijskih nalog, da smo Slovenci pripravljeni in da nastopimo ob pravem času z veliko, strnjeno fronto...

žavnih pravdnikih in d) o organizaciji sodišč. Ti zakoni se predložijo po zakonodajnem odboru. 2.) Po rednem postopanju: zakon o poljedelskih kreditih, zakon o spremembi člena 12. zakona o vojni odškodnini in zakon o nošenju orožja.

Predsednik anketnega odbora dr. Laza Marković je danes predložil ministrskemu predsedniku poročilo o delovanju odbora. Dr. Laza Marković je izjavil zastopnikom tiska, da je obenem ministrskemu predsedniku poročal o vtisih, ki jih je sam dobil v Zagrebu. Sedaj je na ministrskem predsedniku ležeče, v kakšnem smislu odloči vprašanje anketiranih mandatov.

Poslanec Pavle Radić je zopet danes dopoldne bil pri ministrskem predsedniku. Pavle Radić se je predvsem interesiral za to, kdaj pride poročilo anketnega odbora na dnevni red narodne skupščine. Obenem je interveniral pri ministrskem predsedniku za izpust interniranega vodstvo HRSS dr. Mačka in tovarišev.

Predlog Nemčije za združitev z Avstrijo

Nemčija nudi garancije glede poljske in češkoslovaške meje, če se ji dovoli združitev z Avstrijo.

— Pariz, 17. maja. (Izv.) Pariški listi, na čelu jim „Petit Parisien“, razpravljajo o predlogu, ki ga namerava staviti nemška vlada v svrhu, da omogoči združitev Nemčije in Avstrije. Listi zatrjujejo, da se zavzuje nemška vlada podati vse potrebne garancije glede absolutne varnosti in nedotakljivosti nemško - češkoslovaške in nemško - poljske meje pod pogojem, da Antanta dovoli, da se Avstrija združi z Nemčijo. Vsi pariški listi odločno nastopajo proti temu načrtu. Tako izjavi „Petit Parisien“: Ako bi se ta nemški predlog sprejel, bi bila to usodna pogrška. S tem bi se Nemčija silno okrepila. Ker bi dobila z Avstrijo nadomestilo za izgubljeno Alzacijo Lotaringijo, Zgornjo Šteirijo in Šlezvik. Obenem pa bi se uresničili stari sen nemških nacionalcev, ki temelji na tem, da bi se Nemčija razširila v osrčju Evrope in si odprla pot v Orijent k Črnemu morju in v Carigrad. Z združitvijo z Avstrijo bi bila Nemčiji odprta pot preko Soluna v Sredozemsko morje in preko Grada ien Celovca v Jadransko morje. S tem bi Nemčija postala tudi gospodar Donave, s katero bi dobila v svoje roke vsa prometna pota na jug, na Balkan.

ZAKON O OBRTHNIH KREDITIH.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) V trgovinskem ministrstvu je imenovana posebna komisija strokovnjakov, ki ima nalogo sestaviti in redigirati načrt zakona o obrtnih kreditih. V to komisijo je imenovan kot zastopnik ministrstva za šume in rudnike pomočnik ministra g. Ivan Mohorić.

IZVOLITEV REKTORJA ZAGREBSKE UNIVERZE.

— Zagreb, 18. maja. (Izv.) Danes dopolne je bil za leto 1925—1926 soglasno izvoljen za rektora zagrebske univerze dr. Dragotin Perović, profesor anatomije na medicinski fakulteti. Značilno je, da se volitev ni udeležil prorektor dr. Zimmermann, ki je zavračeval volitev nakladno rektorja po odstavitvi dr. Polića ter se je upiral za. vednemu pozivu prosvetnega ministra. Dr. Zimmermann je odpotoval v Italijo.

OBSODBA KOMUNISTIČNEGA VODITELJA.

— Zagreb, 18. maja. (Izv.) Danes ob 11. dopoldne je kazenski senat sodnega stola pod predsedstvom svetnika Jankovića proglasil sodbo proti uredniku komunističnega lista „Radničke borbe“ in voditelju komunistične stranke Vladimiru Copiću. — Zaradi komunistične propagande je na temelju člena 2 zakona o zaščiti države Copić obsojen na tri in pol leta težke ječe. Kot obremenjevalno navaja okoliščina, že večletno kaznen zaradi istega delikta oziroma soudeležbe pri atentatu na ministra Draškovića, kot oiajsevalno delno priznanje. Copić se je pritožil na banski stol zaradi prevelike kazni.

KALFOV V LONDONU.

— London, 17. maja. (Izv.) Bolgarski zunanji minister Kalfov je danes iz Pariza prispel v London. Jutri v ponedeljek ga sprejme zunanji minister Chamberlain.

AMERIKA PRITISKA RADI DOLGOV.

— Washington, 17. maja. Ameriška vlada je pozvala vlade Francije, Italije, Belgije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Rumunske in Grške, da se čimprej pripravijo za ureditev vprašanja dolgov, ki jih imajo plačati ameriškim državam.

'ABDIKACIJA BOLGAR-SKEGA KRALJA BORISA?

— Pariz, 18. maja. „Chicago Tribune“ javlja iz Sofije, da je kralj Boris pozval svojega brata Cirila, naj pride čimprej v Sofijo. Poziv je bil baje v zvezi z Borisovo odpovedjo na prestolu. To je sedaj preprečil bivši kralj Ferdinand, ker želi, da ostane na prestolu Boris. Ferdinand je sam pripravljen dovoliti, da Ciril podpiše svojega brata pri vladarskih poslih.

NAREDNIK RUMPELJ BO JUTRI USTRELJEN.

— Zagreb, 18. maja. (Izv.) Za danes jutraj dočena justifikacija morilca trgovca Kelkovića narednika Avgusta Rumpelja je bila preložena na jutri. Justifikacija se izvri jutri ob 5.45 zjutraj na maskirskem vojaškem strelišču. Rumpelja pripeljejo tja v zaprtem vozu iz garnizijskega zapora.

DELNA ŽENSKA VOLILNA PRAVICA V ITALIJI.

— Rim, 17. maja. Zbornica je z večino glasov sprejela zakonski načrt o ženski volilni pravici pri administrativnih volitvah. Glavni pogoj za volilno pravico je starost 25 let. Volilno pravico imajo ženske, ki se odlikovane zaradi vojni ali civilnih zaslug, nadalje matere v vojni padlih, vdove padlih, če se uživajo penzijo, one, ki so dovršile zadnji razred ljudske šole, ki se nahajajo v dotični občini in one, ki plačujejo najmanj 100 lir direktnih državnih ali občinskih davkov.

Borzna poročila. Ljubljanska borza.

LESNI TRG.
Remeljini in polremeljini monte 69/60 38/78, 78/78, 98/28, 120/120, 4 m dolž., 98/98, 120/120, 5 m dolž., fco meja 11 vag., denar 630, blago 630, zaključki 630; trami monte 8/8 do 13/16, 4 in 5 m dolž., fco. meja 14 vagonov, denar 410, blago 410, zaključki 410; medriers smreke 17X110, 200X100, 4 m dolž., fco. vagon meja 3 vag., denar 650, blago 650, zaključki 650; trami 8/8, 8/11, 11/11, 11/13, 13/16, 13/19, fco. meja: 3 vag., denar 400, blago 400, zaključki 400; bukova parjene deske 1 in 11 27 in 38 mm od 2 m dolž., od 15 cm širine, franko Postojna 1 vagon, denar 1123, blago 1123, zaključki 1123.

ZITNI TRG.
Pšenica, Rosafe, 80 kg rinfusa, promptna, par. Ljubljana, denar 450, blago 485; pšenica avstralska, rinfusa, promptna, pariteta Ljubljana, blgo 485; pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, promptna, par. Ljubljana, denar 465, blago 500; otroh, pšenični, drobnji, fco. Ljubljana, blago 190; koruza, dobava maj junij, par. Postojna, blago 260; rž, Canada Westen, 2. dob. junij, fco. Ljubljana, blago 460; ječmen 57/59 kg, fco. makedonska postaja, blago 300; ječmen, pivovarski, fco. vag. Ljubljana, blago 390; krompir, bel, fco. dolenska postaja, blago 125; krompir rumen, štajerska postaja, blago 115; bučine pečke, zdrave, suhe, rešetane, juta vreče, 50 kg. blago 873.

Efekti: 7% invest. posojilo 1921 — 62.50—63; 2 1/2% drz. rente za ratnu štetu 187—192; Ljubljanska kredita 262—249; Centralna banka 15—16; Hrv. ekskomptna banka 105—106; Kreditna banka Zagreb 107 do 108; Hipotekarna banka 61—61.25; Jugos. banka 98—99; Prastrediona 805—812.50; Slavenska banka 69—70; Eksploatacija 38 do 42; Drava d. d. Osijek 180; Sečerana, Osi ječ 585—610; Isis d. d. 64—68; Nihag 475 do 50; Cutman 405—410; Slaveks 175; Slavonija 52 1/2—53; Trboveljska 380; Union, paromlin 425—450.

Zagrebska borza.

Dne 18. maja. — Sprejeto ob 13. Devize: Curih 11.90—12.50, Prag 182.05—184.45, Pariz 321.50—326.50, New York 61.20—62, London 397.85—300.85, Trst 250.50—353.50, Berlin 14.605—14.753, Dunaj 0.0864—0.0876, New York 60.50—61.30.

EFEKTI.

2 in polodstot. drž. renta za vojno ško do denar 177, 70dstot. invest. pos. iz leta 1921 denar 61, blago 63, Češka posojilnica d. d. denar 200, blago 204, Ljubljanska kred. banka denar 225, blago 260, Merkant. tilna banka bl. 110, den. 124, Prva hrv. šte. dionica den. 805, bl. 812, Kreditni zavod d. 190, bl. 200, Strojne tovarne in livarne bl. 184, Trboveljska premogokopna družba den. 385, Zdržbene papirnice den. 110, bl. 120, Stavbena den. 265, bl. 280, 4 in polodst. kom. zad. bke. denar 20, blago 20, za. ključki 20.

Inozemske borze.

Curih, 18. maja. Borza: Beograd 87.35, Pariz 26.85, London 25.05, New York 517.60, Milan 21.075, Dunaj 0.0028, Praga 8.35. Trst, 18. maja. Borza: Beograd 39.62—39.70, London 119—119.10, Pariz 127.30—127.60, New York 24.47—24.52, Curih 474—475, Praga 72.50—73, Dunaj 0.0345—0.035.

V Ljubljani, dne 18. maja 1925.

Telefona: 5 in 720.

nične posle najkulantneje.

„ZVEZDA“

Telefona: 5 in 720.

nične posle najkulantneje.

— Hišne preiskave. Zdi se, da se

Telefona: 5 in 720.

nične posle najkulantneje.

111 L Obavlja vse b[illegible]

111 L Obavlja vse b

in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše

Preuzema rješe na brazilne knji

Obavlja vse bančne posle najkulantneje.

Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodneje. 111L Obavlja vse bančne posle najkulantneje.

Gospodartsvo

Gospodarski kongres v Sarajevu

Kakor smo poročali, se je vršil od 14. do 16. t. m. v Sarajevu kongres trgovskih in obrtnih zbornic naše države. To važno gospodarsko zborovanje je bilo sklicano v času, ko so politične razmere neprimerno ugodnejše, nego povodom prvih dveh kongresov. S tem je dana možnost, da se sklepi sarajevskega kongresa uveljavijo. Naši gospodarski krogi so pa tudi spoznali, da lahko z manjšimi zahtevami bolj zanesljivo računajo na uspeh. Pa tudi gospodarskim činiteljem Sarajeva gre velik del zaslug, da je kongres tako dobro uspel.

Poleg prisilne poravnave izven stečaja in v akona o gospodarskem svetu so bili na dnevnem redu sarajevskega kongresa še trije zelo važni in aktualni problemi, o katerih so zborovalci izrekli svoje mnenja. V polnem obsegu je bil kongres razpravljal in sklepal o bazi nove prometne politike z gospodarskega stališča. Smotrena prometna politika, ki jo bo morala vlada odsej voditi v smislu sklepov sarajevskega kongresa, je najboljšje jamstvo, da se naše gospodarske razmere v kratkem temeljito zboljšajo. Saj so na prometnih vprašanjih živo zainteresirani brez izjeme vsi gospodarski krogi. V Sarajevu je bilo opravljeno z dnevnega reda še eno važno vprašanje, s katerim so v zvezi naši interesi in naš ugled v inozemstvu. — Ustanovljen je bil nacionalni odbor kot sestavni del mednarodne trgovske zbornice v Parizu. Naši gospodarski krogi lahko gledajo zdaj z večjim zaupanjem v bodočnost, zakaj neposredni stiki med novim odborom in mednarodno trgovsko zbornico v Parizu bodo nedvomno vplivali na pravilno razumevanje naših notranjih razmer. Slednjič je dal

sarajevski kongres inicijativo, da se delovna nje sličnih gospodarskih posvetovanj v državi koncentrija. Na kongresu se je namreč razpravljalo o tem, kdo in kako se bo brigal, da pridejo sklepi tega kongresa do veljave. Tako je za bodoče kongrese že vnaprej določeno, kakšno višino lahko doseže naše organizirano gospodarstvo v svojih zahtevah in s kakšnimi okolnostmi mora računati pri svojih preceh vprašanjih. Uspeh sarajevskega kongresa je zadovoljiv, ker so zborovalci stvarno razpravljali in sklepali o najaktualnejših gospodarskih problemih, ki globoko zadevajo vse panoge našega narodnega gospodarstva. Zeleti bi bilo samo, da vlada ne bi delala nikakih ovir pri realizaciji sklepov tega važnega kongresa, katerim je storilo naše gospodarsko življenje velik korak naprej.

Zagrebski velesojem

IV. zagrebski velesojem (od 26. IV. do 4. V. 1925) je zaključil navzlic slabemu vremenu z večjim uspehom, nego prvi trije. Na prvem je bilo 650, na drugem 647, na tretjem 674, na četrtem pa 722 razstavljalcev. Po državah so bili razdeljeni razstavljalci letošnje velesoja tako: Jugoslavija 392, Francija 115, Nemčija 61, Avstrija 42, Češkoslovaška 32, Belgija 26, Amerika 13, Anglija 12, Italija 12, Švica 10, Madžarska 3, Švedska, Holandska, Romunija in Rusija po 1. Za zagrebske velesoje je značilno, da se domači izdelki razstavljajo ločeno od inozemskih (na ljubljanskih tudi). Velesojem je bil razdeljen na 15 skupin po trgovskih in tehničnih svojstvih paviljonov. Skupine so bile te: Koža in usnjeni izdelki. Pletenine, vrvi in krtače. Les in pohištvo. Tekstilno blago, obleka, narodno vezivo. Juvelirno blago

in draguljarstvo. Higijena. Steklo in porcelan. Papir in grafika. Živiljske potrebščine. Kemični izdelki. Stroji in orodje. Elektrotehnika. Vozila in pribor za nje. Razno. V prvi skupini je bilo zastopanih 29, v drugi 18, v tretji 19, v četrti 118, v peti 53, v šesti 8, v sedmi 13, v osmi 80, v deveti 60, v deseti 52, v enajsti 18, v dvanajsti 139, v trinajsti 29, v štirinajsti 53 in petnajsti skupini 33 podjetij.

Francoski razstavljalci so se odlikovali v papirnatih in knjigarskih strokih, v kozmetiki, tekstilni in avtomobilni industriji, nemški v strojni industriji, avstrijski, belgijski in češkoslovaški v tekstilni industriji in porcelanu. Italijani in Amerikanci so razstavili največ avtomobilov, Angleži pa izdelkov metalne industrije. Posetnikov je bilo največ iz Hrvaške, Slavonije, Bosne, Srbije in Slovenije, od inozemstva pa so bile najbolj zastopane Avstrija, Italija in Madžarska. Celokupno število posetnikov je znašalo dievno 20—30.000. Kupčij je bilo sklenjenih navzlic denarni krizi mnogo, največ seveda na kratkoročni kredit 3—5 mesecev po dobavi. Uprava velesoja je zbrala po možnosti vse podatke, iz katerih je razvidno, da je znašala vrednost sklenjenih kupčij nad 150.000.000 dinarjev.

Svobodna cna v sušaškem pristanišču

Ze delj časa so merodajni činitelji carnice v sušaškem pristanišču razmišljali o potrebi, da se tamkaj, kakor v vseh velikih pristaniščih, ustanovi posebna svobodna cna, takozvani «punto franco». V tem smislu so že tudi opetovano predložili ministrstvu financ neke predloge ter opozarjali na potrebo čimprejše ustanovitve svobodne cne. Za ta načrt se je posebno zavzemal upravnik sušaške carnice gosp. Delović, ki je uradnikom finančnega ministrstva do-

kazoval, da bi ustanovitev svobodne cne na Sušaku znatno pospešila razvoj prometa preko sušaškega pristanišča. Po dolgih informativnih razpravah so pristojni načelniki v finančnem ministrstvu pristali na predlog ter pozvali carinarnico na Sušaku, da predloži tudi uradni predlog glede ustanovitve svobodne cne na sušaškem pristanišču.

Svobodna cna naj bi se nahajala v Karadžordževem pristanišču, ki je prav dobro ograjeno, tako da zadostuje straža samo na Karadžordževem pristanišču.

O ustanovitvi te cne, kakor rečeno, odloči šele finančno ministrstvo. V slučaju ugodne rešitve se takoj pristopi k gradnji potrebnih skladišč, ki se zgrade po vzoru onih na Reki.

Na ta način bi Sušak lahko prevzel celokupno našo izvozno in uvozno trgovino, ki se že začena razvijati preko naših pristanišč.

—g Zalostna statistika našega voznega parka. Stanje našega voznega parka je bilo po podatkih Centralne industrijske korporacije 25. aprila 1925 (v oklepaju podatki za 5. marca 1925) nastopno: lokomotiv v prometu normalnega tira 1178 (1127), ozkotirne železnice 427 (422), izven prometa, normalnotirnih 830 (970), ozkotirnih 299 (288); tovornih vagonov v prometu: normalnotirnih 28.397 (27.394), ozkotirnih 3832 (3812), izven prometa prvih 17.460 (15.792), drugih 1179 (1112).

—g Tržna poročila. Tendence na tržišču jaje se ni spremenila. Radi slabega vremena je bil dovoz zadnje dni manjši, vendar se pa že opaža zboljšanje. Cene v tiraju med 0,85—0,90. S Švico trgujemo približno na bazi 135—142 švicarskih frankov, z Nemčijo pa 120—125 zlatih mark. Na tržišču umetnih gnojil je veliko povpraševanje po čilskem solitru, superfosfatu, kalcijevoli soli in mavcu «Sana». Domači izdelki teh gnojil imajo razen čilskega solitra po-

vsod prednost. Cene so neizpremenjene in notirajo: apneni dušik 320—330 Din 100 kg z vrečami, 40 % superfosfat «Danica» 90 do 95 Din z vrečami, franko postaja naros čitelja, mavce «Sana» 3000 Din vagon. — Čilski solitr 430 Din franko vagon Reka.

—g Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d. v Ljubljani so imele dne 16. maja pod predsedstvom gosp. dr. Trillerja svoj redni občni zbor. Odobril se je računski zaključek za minulo leto in pridržilo predlogu upravnega sveta na 11% dividendo. Kupon delnic št. 5 se bo tore vnovil počenši z 23. majem 1925 z Din 11 pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani. Hrvatski podružnici Wiener Bank-Vereine v Zagrebu in pri Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu. V upravnih svetih je bil na novce izvoljen g. Stevo Karamata, generalni direktor Jadransko-Podunavske banke.

10171

—g Industrijscem, trgovcem, obrtnikom priporočamo za strokovnjaške revizije in reklamacije železniških tovornih listov in plačilnih nalogov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ter tarifnih računov vobče tvrdko «Posredovalec d. r. z. o. z. v Ljubljani», Sv. Petra cesta 23-1.

—g Zidarska in kamnoseška dela pri zgradbi knjižnice na postaji Novi Sad se bodo oddala potom ofertalni licitaciji pri direktorji državnih železnic v Subotici dne 13. junija t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Darujmo za sokoleki Tabor!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

C. J. HAMANN, Ljubljana

Mestni trg št. 8

Vam nudi najcenejši vir za nakup moškega, damskega in dečjega perila ter vseh modnih potrebščin in posteljnine.

Chocolat RUFF Bonbons

Staroznana, sloveča, prvovrstna
restavracija „pri Šestici“
po domače „pri Zeksarju“
v Ljubljani, na Dunajski cesti,

vljudno naznanja, da ima
otvorjen
svoj lepi, senčnati vrt z dvema verandama.

Priznana izborna cenena kuhinja. — Priznana domača in štaterska vina. — Vedno sveže pivo.

Prijazno se priporoča

R. ZALAZNIK.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancom, da nas je naš dobri sin, brat, stric in svak, gospod

Janko Bernik

trgovca

po kratki in zelo mučni bolezni v nedeljo, dne 17. maja, za vedno zapustil.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 19. maja t. l. ob štirih popoldne iz Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah. Prosimo tihega sožalja.

V SPODNJI ŠISKI, dne 18. maja 1925.

Ivan in Marija Bernik, starši. — Joško, Andrej, France, bratje. — Poldka Vidmar, Mici, Beti, Justa, sestre. — Angela Bernik, svakinja. — Alojz Vidmar, svak.

Mali oglasi, ki služijo v porokovalno in socialno nameno občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje, poročila, strogo strogo, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10

Službe

Trg. sotrudnik

samo dobra moč, spreten prodajalec, popolnoma izvežban v damski modni trgovini — se sprejme takoj. — Predstaviti se je osebno s priporočili pri tvrdki P. Magdič, Ljubljana — dne 19. t. m. od 10—12 dopoldne. 1496

Vajenec

za krojaško obrt — iz Ljubljane — se sprejme. — Več se poizve v trgovini Anton Presker, Sv. Petra cesta 14. 1483

Trvdka F. & E. Remžgar sprejme par spretnih slikarskih in plesarskih pomočnikov. Prednost imajo izvežbani v obeh strokah. 1513

Kontoristinja,

dobra stenografinja in strojeopiska — se sprejme. Nastop takoj. Predstaviti se je v torek od 1—3. popoldne. Stavbno podjetje Jakob Accetto, Tabor 2. 1512

Traži se

jedno popolno samostojno sila za vođenje kartonaže. Prednost imadu oni, koji su spcijalno upućeni u izradbu apotekarskih kartona. — Adresa u upravi «Slovenskega Naroda». 1504

Kontoristinja,

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter vajena vseh pisarniških poslov — se išče. — Lastnoročno pisane ponudbe je nasloviti pod «Stalna služba/1503» na upravo «Slovenskega Naroda».

Prodajalka,

izvežbana — se išče za trgovino stekla in porcelana. Prosilke, izučene v tej stroki, imajo prednost. — Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest je poslati na naslov: Avgust Agnola, Ljubljana. Nastop in podrobnosti po dogovoru. 1503

Kur'm

Antikvitete

(starine) in tudi cele zapuščine — kupujem po najvišjih cenah. Ponudbe z natančnim opisom predmetov in oznako cene je nasloviti na: Julij pl. Huebmershofen, Silbernagl, Illica 131 a, Zagreb. 1438

Prodaj

Foto-aparat

(kamera) z izvrstnim predvojitim objektivom 9 X 12 ter s potrebnimi nameti se prodaja. — Poizvo se vsak dan od 13—15 pri And. Adamcu, Kelo dvorska ulica 28/I. 1511

POZORI! POZORI!

Ostanki za perilo so naprodaj po polovični ali celo nižnji ceni. Ne zamudite ugodne prilike! — Resljeva cesta 30/I. desno. 1510

Dopisovanje

Mlad trgovec

želi znanja z gospodinjstvom ali vdovo v svrhu ženitve. — Ponudbe s sliko pod «Bodočnost/1500» na upravo «Slov. Naroda».

Amerikanec

z večjim premoženjem želi poročiti pošteno gospodinjico; na premoženje se ne ozira. — Ponudbe pod «Sreča/1501» na upravo «Slov. Naroda».

Ženitna ponudba.

Samostojen, dobro situiran trgovec v mestu želi poročiti gospodinjico iz dobre hiše, katera ima veselje do trgovine. — Poštene neanonimne ponudbe pod «Trgovina v mestu/1474» na upravo «Slov. Naroda». — Tajnost castna stvar.

Dvignite pisma

v upravi «Slov. Naroda»: — Divji lovec; — Izurjena 124; — Kovačnica; — Srebro 1368; —

Ako se hočeš

hitro in bogato poročiti, ne pozabi inserirati v «Slov. Narodu»!

Razno

«Abadie»

cigarettni papir zopet stano na zalogi! — A. Lampret, Krekov trg 10. 84/n

Dvokolesa!

Najnižja cena in največja zaloga raznih vrst dvokoles, pnevmatik in delov. Prodaja na obroke, ceniki franco. — Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozikov, Ljubljana, Karlovaška cesta št. 4. 65/L

71L

Naiboljša

„PUCH“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobite le pri
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali svoje blagodejno sočutje o priliki prebriske izgube naše ljubljene soproge, oziroma hčere, sestre, sinahe in svakinje, gospe

Mete pl. Morawek

roj. Suyer,

vsem, ki so dragi pokojnici poslali kot zadnji pozdrav toli krasnega cvetja in so jo spremljali na poslednjem potu, se iz srca zahvalujemo.

Žalujemo ostali.

1509

ZASTOPNIKE
(krajene rajonske agente in akvizitorje), ki se zavedajo svoje vloge in so vajeni energičnega dela, iščemo za vsak kraj Kraljevine SHS za prodajo naših novih, senzacionalnih, po vsem svetu patentiranih aparatov in množinskih predmetov v vsaki hiši, poslovalnici in podjetju potrebnih fabrikatov svetov. tvornic. Sigurni dohodki. Strokovno znanje nepotrebno. Vsak dostojen, pošten človek lahko opravi ta posel. Potreben kapital v gotovini od 7000 (sedemsto) dinarjev više (zavisi od veličine zahtevanega ozemlja, na katerem bo imel dotični zastopnik izključivo pravo prodaje in organiziranje s svojimi pod-(su) agenti). Po možnosti se je predstaviti osebno pri
„ORION“
Komm. preduzeće za uvoz i izvoz, Beograd, Gospodar Jevremova ulica 8. Buzir „Kalemeđana“. 1491

Najstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 1798

Moška zlata ura in ročna šitkarlja
nova, se ceno dela. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1457

LOKOMOBILI 25 L
Wolf-Lanz do 600 HP
tvorniško novi ali generalno popravljani s tvornimi jamstvom tudi na obroke
motorji na sesani plin
Dieselovi motorji brez kompresorja
motorji na sirovo olje
Generalno zastopstvo
Motorenfabrik, Darmstadt
Milinski stroji Transmisije
Poglejte naše skladišče — Plačine olajšave — Kompletna montaža
BRACA FISCHER D. D.
ZAGREB, Pantovčak 1 b

Za birmance
kupite najceneje vsakovrstne ure, zlatino in srebrnino pri tvrdki
Ivan Pakiž
Ljubljana, STARI TRG št. 20.